

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

Н А К А З

02.03.2021

№ 426

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту “Шламівник-басейник”**

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт “Шламівник-басейник”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п’яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

426-21 від 02.03.2021 14:59:40

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

02.03.2024 № 426

**Професійний стандарт
„Шламівник-басейник”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Обслуговування водно шламового господарства. Ведення процесу згущення шламу й провітлення зворотної води.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ 07	Добування металевих руд	Група 07.1	Добування залізних руд
				Клас 07.10	Добування залізних руд
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.1	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
				Клас 24.10	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	81	811	8112
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Робітники, що обслуговують промислове устаткування	Робітники, що обслуговують гірниче устаткування та устаткування для переробки корисних копалин	Робітники, що обслуговують устаткування з перероблення руди та породи

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

426-21 від 02.03.2021 14:59:4

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

8112 Шламівник-басейник.

1.5. Професійна кваліфікація

Шламівник-басейник– трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення зазначені у п. 5.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Працює під керівництвом майстра / старшого майстра.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знежелювальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: чоловіча або жіноча.

Вік: 18 років і старше.

Повна загальна середня освіта та одержання професії безпосередньо на виробництві або професійна (професійно-технічна) освіта.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Шламівник-басейник”.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед

початком діяльності (працевлаштування на роботу), періодичний – один раз на п'ять років.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

Наявність відповідної групи з електробезпеки (повинен знати правила електробезпеки в обсязі не нижче II групи).

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або диплом кваліфікованого робітника за професією „Шламівник-басейник” з додатками, „Шламівник-басейник” – 3 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, навчання з підвищення кваліфікації без підвищення рівня кваліфікації.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Шламівник-басейник” – наявність повної або базової загально-середньої освіти.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій з присвоєнням робітничої кваліфікації за професією „Шламівник-басейник” проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві.

2.3. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.4. Спеціальне, спеціалізоване навчання (назва кваліфікації)

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правові акти та нормативно-технічні документи з питань професійної діяльності

Кодекс законів про працю України.

Закон України „Про охорону праці”.

Закон України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258, „Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за № 573/13840.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 р. за № 327/25104.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 15.05.2018 № 704 „Про затвердження Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2018 за № 666/32118.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 № 1045 „Про затвердження Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.07.2019 за № 828/33799.

Інші нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність за професією „Шламівник-басейник”.

4. Загальні компетентності

4.1 Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.

4.2 Знання професійної лексики.

- 4.3 Здатність працювати в команді.
- 4.4 Дотримання професійної етики.
- 4.5 Запобігання конфліктних ситуацій.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Початок і закінчення робіт	Здатність ознайомлюватись зі змінним завданням	A1
		Здатність ознайомлюватись із записами в журналі приймання-здавання зміни	A2
		Здатність проводити огляд технічного стану та перевірка справності устаткування, механізмів	A3
		Здатність проводити підготовку робочого місця, обладнання і інструментів до виконання робіт	A4
		Здатність усувати виявлені недоліки	A5
		Здатність оформлювати записи в журналі приймання-здавання зміни із зазначенням результатів візуального огляду обладнання	A6
		Здатність проводити прибирання зони обслуговування, закріпленого устаткування та механізмів після закінчення робіт	A7
		Здатність проводити очищення обладнання від бруду	A8
		Здатність проводити ознайомлення робітника наступної зміни з умовами, в яких проходила робота, а також про всі недоліки і порушення, виявлені протягом зміни	A9
		Здатність заповнювати журнали встановленої форми	A10
		Здатність планувати трудову діяльність, оцінювати результати власної діяльності.	A11
Б	Технічне обслуговування устаткування	Здатність проводити огляд та перевірку стану шламобасейнів та шламопроводів	Б1
		Здатність проводити очищення шламових басейнів та шламопроводів від згуслих затверділих осадів шламу та накопичених твердих домішок	Б2
		Здатність проводити промивання шламопроводів водою	Б3
		Здатність проводити змащення запірно-регулюючих пристроїв	Б4
		Здатність проводити виявлення та усунення несправностей в роботі устаткування, яке не потребує участі ремонтних служб	Б5
		Здатність проводити підготовку устаткування до ремонту	Б6
		Здатність брати участь у складанні відомості на проведення ремонту	Б7
		Здатність брати участь у прийманні устаткування з ремонту	Б8
		Здатність утримувати в чистоті устаткування та запірно-регулюючих пристроїв	Б9

В	Ведення процесу згущення шламів та просвітлення зворотної води	Здатність виконувати наповнення басейнів шламом	В1
		Здатність виконувати перемішування шламів в басейнах за допомогою стиснутого повітря	В2
		Здатність виконувати регулювання рівня води в шламосховищі	В3
		Здатність виконувати піднімання та опускання за допомогою лебідки затворів спускних вікон башт	В4
		Здатність виконувати спостереження за греблею, водоскидальними пристроями, роботою насосів	В5
		Здатність здійснювати забезпечення своєчасного спускання шламу з відстійника та промивання спускових пристроїв	В6
		Здатність виконувати облік шламу, що надходить у басейн і випускається з нього	В7
Г	Дотримання норм та правил охорони праці та промислової безпеки	Забезпечення особистої безпеки та здоров'я, безпеки та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства	Г1
		Здатність дотримуватися заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г2
		Здатність дотримуватися правил і норм електробезпеки	Г3
		Здатність дотримуватися встановленого протипожежного режиму на об'єкті	Г4
		Здатність дотримуватися законодавчих та внутрішніх стандартів та положень з питань охорони праці та промислової безпеки	Г5
		Здатність дотримуватися вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку	Г6
		Здатність дотримуватися вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання, утримання, зберігання засобів колективного та індивідуального захисту	Г7
Д	Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	Д1
		Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострих захворювань та під час аварій	Д2
		Здатність транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги	Д3
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність вивчати та дотримування вимог, правил та норм екологічної безпеки	Е1
		Здатність виконувати збір усіх відходів, що утворилися роздільно по видах в тару відповідного призначення	Е2
		Здатність ліквідовувати наслідки розливу нафтопродуктів	Е3

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички)

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А. Початок і закінчення робіт	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10	Книга нарядів, журнал приймання-здавання зміни, шламові басейни, шламосховища, греблі та дамби, насосна установка, землесосні станції, водозабірні споруди, кранова пневмомеханічна мішалка, компресорна станція, лебідки, автоматичні витратоміри, напірні шламопроводи та відкриті лотоки, запірно-регулюючі пристрої, запірні арматура, огороження та захисні кожухи обертових і рухомих частин устаткування, перехідні містки, перила, сходи, заземлення устаткування, слюсарні інструменти, жетон-бирка,	A.3.1. Порядок приймання та здавання зміни A.3.2. Робочу інструкцію (карту функціональних обов'язків) шламівника-басейника A.3.3. Технологічну інструкцію A.3.4. Принцип роботи та призначення засобів вимірювань та автоматичних пристроїв A.3.5. Правила ведення встановленої документації A3.3.1. Будову та технічні характеристики устаткування, яке обслуговується A3.3.2. Ознаки несправностей устаткування, механізмів, пристроїв зони обслуговування A3.33. Основи слюсарної справи	A.У.1. Користуватися слюсарним інструментом A3.У.1. Візуально проводити огляд та перевірку технічного стану устаткування та виявляти несправності в роботі устаткування, яке обслуговується, в межах своєї компетенції A.У.2. Виконувати прибирання та очищення устаткування, пристроїв та інструмента A.Н.1. Користуватись експлуатаційними інструкціями обладнання A.Н.2. Вести технічну документацію A.Н.3. Вести журнал приймання-здавання зміни

		технічна вода, рукав напірний, лопата, віник		
Б. Технічне обслуговува ння устаткуван ня	Б1 Б2 Б3 Б4 Б5 Б6 Б7 Б8 Б9	Шламові басейни, шламосховища, греблі та дамби, насосна установка, землесосні станції, водозабірні споруди, кранова пневмомеханічна мішалка, компресорна станція, лебідки, автоматичні витратоміри, напірні шламопроводи та відкриті лотоки, запірно- регулюючі пристрої, запірні арматура; слюсарні інструменти, мастильні матеріали, устаткування та інструмент для змащування, пісок, ганчір'я/обтирал ьний матеріал, жетон-бирка, технічна вода, рукав напірний, лопата	Б.3.1. Технологічні карти з безпечного виконання робіт Б.3.2. Будову та схеми басейнів, шламопроводів, водопроводів і каналізації Б.3.3. Будову та принцип роботи електродвигунів, шламової комунікації, насосів, лебідок Б.3.4. Способи розбирання та складання шламопроводів Б.3.5. Інструкції щодо експлуатації греблі та водо скидальних пристроїв Б.3.6. Вимоги щодо експлуатації насосів, електродвигунів і лебідок для підймання та опускання затворів спускних вікон Б.3.7. Основи технології змішування шламу Б.3.8. Склад сировини, що входить у шлам Б.3.9. Основи слюсарної справи Б.3.10. Технологічний регламент	А.У.1. Застосовувати слюсарний інструмент А.У.2. Виконувати прибирання та очищення устаткування Б.У.1. Візуально визначати технічний стан вузлів, деталей та устаткування Б.У.2. Виявляти несправності устаткування Б.У.3. Використовувати пристрої та інструменти Б.Н.1. Виконувати змащування вузлів
В. Ведення процесу згущення шламу та просвітлення зворотної води	В1 В2 В3 В4 В5 В6 В7	Контрольно- вимірвальні прилади, технічна вода, рукав напірний	Б.3.1. Технологічні карти з безпечного виконання робіт Б.3.2. Будову та схеми басейнів, шламопроводів, водопроводів і каналізації Б.3.3. Будову та принцип роботи електродвигунів, шламової комунікації, насосів, лебідок	В.У.1. Зупиняти роботу у разі виникнення аварійних ситуацій, вживати заходів щодо їх попередження В.Н.1. Вести процес згущення шламу та просвітлення зворотної води у повній відповідності з

			Б.3.4. Способи розбирання та складання шламопроводів Б.3.5. Інструкції щодо експлуатації греблі та водо скидальних пристроїв Б.3.6. Вимоги щодо експлуатації насосів, електродвигунів і лебідок для підймання та опускання затворів спускних вікон Б.3.7. Основи технології змішування шламу Б.3.8. Склад сировини, що входить у шлам Б.3.10. Технологічний регламент	правилами технічної експлуатації устаткування В.Н.2. Виконувати дії з експлуатації устаткування згідно вимогам інструкції з експлуатації В.Н.3. Управляти устаткуванням відповідно до вимог технологічної інструкції В.Н.4. Проводити огляд устаткування на відповідність необхідним технологічним параметрам робіт
Г. Дотримання норм та правил охорони праці та промислової безпеки	Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6 Г7	Засоби індивідуального захисту, засоби колективного захисту, засоби пожежогасіння	Г.3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці Г.3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до шламівника-басейника (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця) Г7.3.1. Інструкцію з охорони праці для шламівника-басейника Г7.3.2. Закон України „Про охорону праці” Г.3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту Г3.3.1. Заходи електробезпеки Г2.3.1. Заходи пожежної	Г1.У.1. Проводити аналіз безпечного виконання робіт Г2.У.1. Діяти в аварійних ситуаціях згідно „Плану ліквідації аварій” Г2.У.2. Використовувати первинні засоби пожежогасіння Г5.У.1. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт Г5.У.2. Виконувати положення Колективного договору підприємства Г6.У.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку Г6.У.2. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт Г7.У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поводження з машинами, механізмами,

			безпеки Г2.3.2. Позиції плану ліквідації аварій Г5.3.1. Вимоги законодавчих актів та внутрішніх положень (Процедур, Стандартів) з охорони праці Г5.3.2. Положення колективного договору підприємства Г6.3.1. Вимоги положень нарядної системи Г6.3.2. Правила внутрішнього трудового розпорядку	устаткуванням та іншими засобами виробництва Г7.У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту Г7.У.3. Проводити роботи згідно з технологічними картами
Д. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Д1 Д2 Д3	Аптечка для шламівника-басейника	Д1.3.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків Д2.3.1. Надавати домедичну допомогу потерпілим при різних видах травм та ушкоджень Д3.3.1. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги	Д2.У.1. Надавати домедичну допомогу потерпілим при різних видах травм та ушкоджень Д1.У.2. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків Д3.Н.1. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги
Е. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Е1 Е2 Е3	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів	Е.3.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища Е.3.2. Цілі підприємства в галузі екології Е.3.3. Основи ощадливого підприємства, система 5С, 6С Е.3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища Е.3.5. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища Е.3.6. Реєстр екологічних	Е2.У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах Е3.У.1. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів

			аспектів свого підрозділу Е.3.7. Інструкцію з поведження з відходами Е.3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів Е.3.9. Закони України „Про відходи”, „Про охорону земель”	
--	--	--	--	--

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

02 березня 2021 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

05 березня 2021 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Березень 2026 року.
